

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Állami Számvevőszék működésére vonatkozó alapelvek

2023. március

Dr. Windisch László
elnök

www.asz.hu

BEVEZETŐ

Magyarország legfőbb ellenőrző intézménye, az Állami Számvevőszék – függetlenségének egyik sarokköveként – ellenőrzés-szakmai szabályait, módszereit maga alakítja ki. E tevékenysége során a Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezetének (INTOSAI) nemzetközi ellenőrzési standardjait tekinti irányadónak, saját szakmai szabályait azokkal összhangban alkotja meg.

Az Állami Számvevőszék működésének alapelvei magukban foglalják a függetlenség garanciális elemeit, az átláthatóságra és elszámoltathatóságra vonatkozó követelményeket, valamint az etikai, a minőségirányított működésre és a számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelveket. A dokumentum összeállítása során az INTOSAI Limai Nyilatkozata (INTOSAI-P 1), a számvevőszéki függetlenségről szóló Mexikói Nyilatkozat (INTOSAI-P 10), az átláthatóság és elszámoltathatóság alapelvei (INTOSAI-P 20), az INTOSAI Etikai Kódexe (ISSAI 130), az ISSAI 140 számú minőségirányítási standard, a számvevők szakmai hozzáértéséről szóló ISSAI 150 számú standard, valamint a számvevőszéki tevékenységek értékéről és hasznáról szóló INTOSAI-P 12 alapelv voltak irányadóak. Az alapelvek megalkotásának és nyilvánosságra hozatalának célja, hogy megerősítsék a számvevőszéki munka iránti bizalmat és támogassák az ellenőrzési megállapítások, következtetések, ajánlások, javaslatok hasznosulását.

A számvevőszéki **függetlenség** elengedhetetlen feltétele annak, hogy a közpénz, valamint a nemzeti vagyon kezelését, védelmét és hasznosítását hatékony, eredményes és értékteremtő módon lehessen ellenőrizni. Az Országgyűlés az Alaptörvénnyel és az Állami Számvevőszékről szóló törvénnyel biztosítja az Állami Számvevőszék szervezeti, jogi, személyi és pénzügyi függetlenségét, valamint külső befolyástól mentes működését.

A számvevőszéki **elszámoltathatóság és átláthatóság** alapelveinek rögzítésével a szervezet célja, hogy jó példát mutasson a közpénzek felhasználói, a nemzeti vagyon kezelői számára és ezáltal növelje hitelességét. Felhatalmazásával és az irányadó jogszabályokkal összhangban az Állami Számvevőszék biztosítja, hogy munkafolyamatai, tevékenységei és azok eredményei átláthatóak legyenek, az információk az érintettek számára megbízható és könnyen elérhető formában rendelkezésre álljanak.

Az **etikai alapelvek** megalkotásával az Állami Számvevőszék meghatározza azokat az értékeket és alapelveket, amelyek a szervezet számára a jogszabályokban előírt feladatok hiteles, objektív, független, elfogulatlan, és szakmailag magas színvonalú ellátását segítik elő.

Az Állami Számvevőszék elkötelezett a **minőségirányított szervezeti működés** folyamatos fenntartása mellett. Szervezeti kultúrája ösztönzi, elismeri a magas színvonalú, minőségi munkavégzést. A minőségirányított működés keretében a szervezet kialakítja, működteti, folyamatosan felülvizsgálja és továbbfejleszti munkafolyamatait és eljárásait, ezáltal biztosítva az elvégzett munka megfelelő minőségét.

A számvevőszéki munkavégzés színvonala és hatékonysága nagy mértékben függ a munkatársak **szakmai hozzáértésétől**. A feladatok ellátására alkalmas, szakmailag képzett számvevők alkalmazása az Állami Számvevőszék szakszerűségének, hitelességének és jelentőségének szerves részét képezi.

A **számvevőszéki munka hasznosulása** során az Állami Számvevőszék hiteles tájékoztató és viszonyítási pontként működik az ellenőrzési szakma és a közszféra egésze számára. Ennek érdekében kiemelt feladatának tekinti az ellenőrzött szervezetek vezetői, az Országgyűlés és szakmai közélet folyamatos, célzott és hatékony tájékoztatását.

1. A SZÁMVEVŐSZÉK SZERVEZETE ÉS FÜGGETLENSÉGE

- Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve, ellenőrzési tevékenysége során **minden más szervezettől független**. Elnökét az Országgyűlés – az Állami Számvevőszékről szóló törvény alapján – a képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja meg.
- Az Állami Számvevőszék hivatali szervezeti rendben működik. **Elnöke széleskörű, önálló szervezetalakító jogosítvánnyal rendelkezik**, megbízatásának ideje alatt és azt követően **mentelmi jog illeti meg**. Ezen időszak alatt bíróság vagy hatóság előtt – megválasztása napjától megbízatásának ideje alatt és azt követően – nem vonható felelősségre megbízatásának gyakorlása során az azzal összefüggésben általa közölt tény vagy vélemény miatt.
- Az Állami Számvevőszék vezetőire és alkalmazottaira szigorú összeférhetlenségi szabályok vonatkoznak.
- Az Állami Számvevőszék az egyes ellenőrzési feladatok meghatározásakor és azok végrehajtása során is kiemelt figyelmet fordít az összeférhetlenségi szabályok betartására. Az ellenőrzésben nem vehet részt és összeférhetlenségét bejelenteni köteles az, aki az ellenőrzési terv elfogadását megelőző három naptári évben, illetve az ellenőrzéssel érintett időszakban az ellenőrzött szervezet dolgozója volt, vele rendszeres vagy tartós megbízási vagy vállalkozási jogviszonyban állt, vagy egyéb tevékenységet végzett, továbbá az ellenőrzött szervezet vezetőjének hozzátartozója, vagy akitől az ellenőrzés tárgyilagos lefolytatása egyéb okból nem várható el.
- Az Állami Számvevőszék a központi költségvetés szerkezetében önálló fejezet, a fejezetet irányító szerv vezetőjének jogosítványait az elnök gyakorolja. **Költségvetésére vonatkozó javaslatát** és a költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolóját **maga állítja össze**, és azt a Kormány változtatás nélkül terjeszti be az Országgyűlésnek.
- A számvevői illetményrendszer független a közalkalmazottak és köztisztviselők illetményrendszerétől. Az Állami Számvevőszék **bértömeg-gazdálkodást** folytat. Jogszabályi előírás szerint a személyi juttatásokra fordítható összeget a bruttó átlagkeresetek növekedése alapján évente korrigálni szükséges. Az Állami Számvevőszék részére a törvényben foglaltakon túlmenően további feladatot törvény csak úgy állapíthat meg, hogy a feladatellátáshoz szükséges pénzügyi fedezetet egyidejűleg biztosítja.
- Az Állami Számvevőszék gazdálkodására és feladatellátására vonatkozóan **belső kontrollokat** működtet, melynek keretében rendszeresen felméri a szervezeti kockázatokat. A belső ellenőrzés operatív működésétől függetlenül, szervezeti és feladatköri függetlenségét megőrizve működik. A belső ellenőrzési feladatok ellátói önállóan, külső befolyástól mentesen, pártatlanul és tárgyilagosan járnak el, munkájukról éves jelentés keretében számolnak be. A szervezet gazdálkodását ezen felül az Országgyűlés elnöke által közbeszerzési eljárás útján kiválasztott és megbízott **független könyvvizsgáló** ellenőrzi.

2. A SZÁMVEVŐSZÉK HATÁSKÖRE, FELADATAI

- Az Állami Számvevőszék **általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel, valamint a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését.** Törvényben meghatározott feladatkörében köteles ellenőrzést lefolytatni az Országgyűlés döntése alapján, valamint ellenőrzést végezhet a Kormány, a NATO, az Európai Unió, illetve olyan nemzetközi szervezet felkérésére, amelynek Magyarország tagja, továbbá az Országgyűlés vagy a Kormány által vállalt nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség teljesítésére.
- Az Állami Számvevőszék **ellenőrzés-szakmai szabályait** az INTOSAI nemzetközi ellenőrzési standardjainak figyelembevételével maga alakítja ki és azokat folyamatosan igazítja a változó környezethez.
- Tevékenysége az **ellenőrzési tervén** alapul, illetve az elnök döntése alapján az ellenőrzési tervben nem szereplő ellenőrzést is végezhet. Az ellenőrzések gyakoriságát törvény, törvényi szabályozás hiányában az Állami Számvevőszék elnöke határozza meg. Az ellenőrzési tervről és annak módosításáról az Állami Számvevőszék elnöke tájékoztatja az Országgyűlést.
- Az **ellenőrzöttek körének megalapozott kiválasztása** és az ehhez illeszkedő **ellenőrzési program** megalkotása során az Állami Számvevőszék valós idejű megközelítést alkalmaz, kockázatalapúságra és hozzáadott érték teremtésére helyezve a hangsúlyt.
- Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek lefolytatása, illetve az ellenőrzések megtervezése érdekében **az ellenőrzött szervezet és annak munkavállalója köteles** a szükséges adatok és dokumentumok biztosításával az ellenőrzésben **közreműködni.** Az adatszolgáltatás teljesítésének biztosítása érdekében a közreműködésre kötelezett szervezetet az Állami Számvevőszék hiánypótlásra hívhatja fel, indokolt esetben tőle soron kívüli adatszolgáltatást kérhet. Hatáskörei gyakorlásával összefüggésben az Állami Számvevőszék közvetlen adathozzáférésre és adatfelhasználásra jogosult a **közzadatok** tartalmazó állami és önkormányzati nyilvántartásokból és adatbázisokból.
- Amennyiben olyan speciális szakértelemre van szükség, amely a szervezeten belül nem áll rendelkezésre, az Állami Számvevőszék – jogszabályban rögzített feltételekkel – megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkező, **szerződéses jogviszonyban álló külső partnert** vehet igénybe feladatainak ellátásához. Az Állami Számvevőszék a számvevő felelősségére, jogaira és kötelezettségeire, továbbá az ellenőrzés szabályaira vonatkozó rendelkezéseket a vele szerződéses jogviszonyban álló külső partnereire is megfelelően alkalmazza.
- Az Állami Számvevőszék az általa végzett **ellenőrzésekről** nyilvános **jelentést készít.** Törvény a jelentések nyilvánosságát minősített adatok védelme érdekében korlátozhatja. Az ellenőrzési jelentés tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat, következtetéseket.
- Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait tartalmazó jelentésének tervezetét megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének, vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg. **Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.** Az Állami Számvevőszék a figyelembe nem vett észrevételeket a jelentésben feltünteti, és megindokolja, hogy azokat miért nem fogadta el.
- Az **ellenőrzött szervezet** vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó **intézkedési tervet összeállítani,** és azt az Állami Számvevőszék részére megküldeni. Tevékenységének megalapozottsága és hasznosulása céljából az Állami Számvevőszék nyomon követi az ellenőrzési megállapításaival kapcsolatban tett intézkedéseket és javaslatainak megvalósulását. Az intézkedési tervben foglaltak végrehajtásának ellenőrzésére **utóellenőrzés** keretében kerülhet sor, az erről szóló jelentés nyilvános.
- Amennyiben az ellenőrzés rendeltetésellenes vagy pazarló felhasználást, a pénzeszközök kezelésére vonatkozó szabályok súlyos megsértésével történő károkozást, vagy ezek veszélyét állapítja meg, **az Állami**

Számvevőszék elnöke az illetékes hatósághoz, vagy szervezethez fordulhat, hogy vagyongmegóvási intézkedéseket kezdeményezzen. A vagyongmegóvási intézkedések magukban foglalhatják az előirányzat-felhasználási keret zárolását (a munkabérek folyósításának kivételével), államháztartási alrendszerekből nyújtott támogatások folyósításának felfüggesztését, a személyi jövedelemadó 1%-ából történő felajánlásokból való részesülés felfüggesztését, illetve büncselekmény elkövetésének gyanúja esetén egyes vagyonelemek zár alá vételét. A megkeresett hatóság vagy szervezet a megtett intézkedésről az Állami Számvevőszék elnökét írásban értesíti.

- Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési folyamataiban, valamint az ellenőrzési programok és a számvevőszéki jelentések készítése során **minőségirányítási szempontokat** és elveket alkalmaz, továbbá hatékony **nyomonkövetési eljárásokkal** rendelkezik. Kiemelten fontosnak tartja, hogy az ellenőrzései, a számvevőszéki jelentések és azok megállapításai időszerűek legyenek és tevékenysége megfeleljen a vele szemben megfogalmazott társadalmi elvárásoknak.
- Az Állami Számvevőszék elnöke az Országgyűlés számára évente beszámolóban ad tájékoztatást a szervezet előző évi ellenőrzési tevékenységéről, működéséről, gazdálkodásáról, valamint az ellenőrzési megállapítások alapján tett intézkedésekről. A **működésről szóló beszámoló** nyilvános. Az Állami Számvevőszék elnökéhez az országgyűlési képviselők kérdést intézhetnek annak feladatkörébe tartozó bármely ügyben.

3. NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL, KÖZZÉTÉTEL

- Az Állami Számvevőszék hozzáférést biztosít a tevékenységével kapcsolatos **nyilvános információkhoz**, annak érdekében, hogy biztosítsa az ellenőrzési folyamat átláthatóságát. Az ellenőrzéseiről készült jelentések mellett az Állami Számvevőszék honlapján nyilvánosan hozzáférhetőek a törvényi felhatalmazása, a működésére és tevékenységére vonatkozó szabályozói, feladatai, az ellenőrzési terve, a küldetése, stratégiája, az ellenőrzés-szakmai szabályai, a vezetők életrajza, valamint az egyéb közérdekű adatai.
- A nyilvánosságra hozott ellenőrzés-szakmai dokumentumok, az ellenőrzés során alkalmazott módszerek és a részükre előzetesen megküldött ellenőrzési program alapján **az ellenőrzött szervezetek tájékoztatást kapnak** az ellenőrzési célokról és a kritériumokról, amelyekre az Állami Számvevőszék a megállapításait alapozza.
- Az Állami Számvevőszék a honlapján minden évben közzéteszi az adott évi költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolóját, valamint a független könyvvizsgáló által készített könyvvizsgálói jelentést. Jogszabályi kötelezettségeinek megfelelően a jogszabályban szereplő összeget elérő vagy azt meghaladó értékű árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás-megrendelésre, vagyonértékesítésre, vagyonhasznosításra vonatkozó szerződéseket a honlapján szintén nyilvánosságra hozza.
- Az Állami Számvevőszék elnöke gondoskodik a központi költségvetésről és annak végrehajtásáról (**zárszámadás**) készített jelentés Országgyűlés elé terjesztéséről.
- Az Állami Számvevőszék a jelentések, szakmai kiadványok, publikációk, ajánlások **egységes formai és arculati megjelenítésével, egységes szakmai nyelvezet alkalmazásával** juttatja el munkájának eredményét a célzott felhasználók köréhez, valamint a nyilvánossághoz.

4. AZ ELLENŐRZÖTTEKKEL, KÜLSŐ SZERVEZETEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

- Az Állami Számvevőszék tevékenysége során partnerként tekint az ellenőrzött szervezetekre, az ellenőrzések eredményes lebonyolítása érdekében **folyamatos támogatást és teljeskörű tájékoztatást** nyújt számukra, valamint kellő időt biztosít az adatszolgáltatás vagy hiánypótlás teljesítésére.
- Az elnök az Állami Számvevőszék feladat- és hatáskörét érintő azonos vagy hasonló tárgyú megkeresések esetén az önkéntes jogkövetés előmozdítása érdekében egységes jogalkalmazást elősegítő, kötelező érvénnyel és jogi kötőerővel nem rendelkező **ajánlást** adhat ki, amelyet a szervezet honlapján is közzétesz.
- Az Állami Számvevőszék fenntartói, irányító szervei, tulajdonosi vagy alapítói kérelemre, a megjelölt kérdéskörben tanácsadói ellenőrzést végezhet, amelynek eredményéről **tanácsadói véleményt** készít és azt megküldi az ellenőrzött szerv vezetője részére.
- Ellenőrzési tevékenysége mellett, szoros kontroll biztosításával, az Állami Számvevőszék a hiányosságok és visszaélések megelőzését kívánja elérni az ellenőrzött szervezetek körében.
- Az Állami Számvevőszék, a **külső szervezetekkel való együttműködés** révén, azok szakértelmének bevonásával biztosítja a folyamatos szakmai fejlődést, ezáltal növelve munkája minőségét és hitelességét. A hatékonyabb és eredményesebb feladatellátás érdekében együttműködési megállapodásokat köt a **szakmai partnerekkel**, kapcsolatot tart fenn a hazai ellenőrző szervezetekkel, így a Magyar Államkincstárral és a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal. A **partner számvevőszékekkel** történő együttműködés keretében közös vagy párhuzamos ellenőrzésekben, társintézményi felülvizsgálatokban és egyéb műhelymunkákban vesz részt, amelyek lehetőséget biztosítanak a szakmai tapasztalatcserére és új ellenőrzési módszerek elsajátítására.
- Az Állami Számvevőszék részt vesz a hazai és a nemzetközi szakmai közéletben, ellenőrzési tevékenységének és módszertanának, valamint szervezeti működésének kialakítása és továbbfejlesztése során figyelemmel kíséri a nemzetközi ellenőrzés-szakmai standardokat, valamint a nemzetközi fórumokon megvitatott aktuális kérdéseket.

5. ETIKAI ALAPELVEK

- Az Állami Számvevőszék a **szakmai stabilitást és integritást** képviseli, **feladatait befolyásolástól mentesen**, a tárgyilagosság, a pontosság és az elfogulatlanság elveinek érvényre juttatásával, függetlenül **látja el**. Példamutató szervezetként a társadalom felé hitelességet, megbízhatóságot kell mutatnia és bizalmat kell ébresztenie, amelynek megteremtéséhez kulcsfontosságú az **etikus magatartás**. Az alkalmazottak esetében követendő magatartási szabályokat **Etikai Kódexében** határozza meg. Az Állami Számvevőszék megköveteli, hogy alkalmazottai a foglalkoztatás teljes időtartama alatt, a munkavégzés során és a magánéletben is megfeleljenek a jogviszonyukra irányadó jogszabályi és etikai követelményeknek, alkalmazkodva a szervezet alapértékeihez és a közszolgálati értékekhez.
- A szervezet következetesen alkalmazza a jogszabályokban előírt összeférhetlenségi szabályokat, Etikai kódexében, belső szabályozóiban, szervezeti és működési szabályzatában előírja az összeférhetlenség esetén követendő eljárást. Az etikai követelmények (különös tekintettel az összeférhetlenségre), valamint a tisztesség és a függetlenség, továbbá a titoktartási kötelezettség biztosítására szolgáló szabályok szerződéses jogviszonyban álló külső partner igénybevétele esetén is érvényesülnek.
- Az Állami Számvevőszék vezetői és számvevői a jogszabályi kötelezettségeiknek eleget téve rendszeres időközönként **vagyonnyilatkozatot** tesznek.
- Az Állami Számvevőszék működése és feladatainak ellátása során hangsúlyozza és **támogatja az integritás kultúráját, a feddhetetlenséget**. Belső működési környezete biztosítja a szervezeti integritást sértő események bejelentésének lehetőségét, valamint azok arányos, kellő időben történő kezelését.
- Az etikai kultúra szervezeti szintű kialakításának alapját a **vezetői példamutatás** jelenti. A vezetőkkel szemben elvárás, hogy munkájuk során közvetítsék az etikus magatartás fontosságát, a döntéshozatalban a szakmaiságot, az elszámoltathatóságot és az átláthatóságot képviseljék, valamint megfelelő válaszokat adjanak az etikai alapelveket veszélyeztető esetekben. A munkateljesítmény értékelése során kerülniük kell a részrehajlást, az alkalmazottak anyagi és erkölcsi elismerése vagy bírálata során tárgyilagosságnak kell lenniük, álláspontjukat indokolniuk szükséges.
- Az alkalmazott nem élhet vissza közszolgálati helyzetével, jogállásával, munkakörével és nem használhatja fel közhivatalát maga vagy mások számára jogosulatlan előny megszerzésére, személyes haszonszerzésre, vagy másoknak jogellenes hátrány okozására. Munkavégzése során és a magánéletében egyaránt tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól, amely alkalmas az Állami Számvevőszék objektív működése iránti bizalom megkérdőjelezésére. Nem végezhet olyan tevékenységet, illetve el kell kerülnie minden olyan kapcsolatot, ajándékot, előnyt vagy szívességet, amely csorbíthatja ezen elvek érvényesülését, vagy ennek látszatát keltheti.
- Annak érdekében, hogy **tárgyilagosságát** megőrizze, az Állami Számvevőszék, illetve alkalmazottja semmilyen módon nem vehet részt az ellenőrzött szervezet irányításában, döntéshozatali folyamataiban.
- Az alkalmazott – a saját, valamint az Állami Számvevőszék jó hírvének, tekintélyének, hitelességének védelmében – köteles a vezetőjét tájékoztatni, ha olyan magatartásra próbálják őt, vagy tudomása szerint más kollégáját rábírní, amely törvénytörtő, jogellenes vagy etikátlan, illetve be kell számolnia bármely olyan kapcsolatról, amely veszélyeztetheti a munkája során a függetlenség és tárgyilagosság érvényesülését. Nem érheti hátrány felettesi részéről azt az alkalmazottat, aki a törvényesség vagy az etikai szabályok betartása érdekében tesz bejelentést, vagy nyilvánít véleményt.
- Az Állami Számvevőszék személyi állományába tartozó személyek e jogviszony fennállása alatt, valamint annak megszűnését követően is, az Állami Számvevőszék tevékenységével, annak ellátásával kapcsolatban **tudomásukra jutott személyes adatot, egyéb, törvény által védett titkot kötelesek megőrizni**, azt külön felhatalmazás nélkül harmadik személynek nem adhatják át, és feladatkörükön kívül nem használhatják fel. Az alkalmazott a titoktartást köteles a magánélet területén is fenntartani családi, társas és más

környezetekben, beleértve a közösségi médiát is.

- Az Állami Számvevőszék a szervezeti működésével vagy tevékenységével összefüggésben hivatalosan szerzett adatok védelme és a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítése érdekében belső eljárásrendet dolgozott ki, amelyet szükség szerint felülvizsgál és frissít.

6. MINŐSÉGIRÁNYÍTOTT MŰKÖDÉS

- Az Állami Számvevőszék önálló szervezeti egysége révén rendszerszintű, **tevékenységébe és munkafolyamataiba épített integrált minőségbiztosítást működtet**, amely szakmai tevékenységének teljes körére kiterjed. Munkájában támaszkodik a **digitalizáció** nyújtotta lehetőségekre, a folyamatok felülvizsgálatával, korszerűsítésével támogatva a bürokrácia csökkentését, a feladatellátás hatékonyságának és minőségének növelését.
- A minőségközpontú szervezeti kultúráját a vezetők egyértelmű, következetes, a minőség fontosságát hangsúlyozó magatartása alapozza meg.
- Az Állami Számvevőszék **kockázatelemzési, és -értékelési eljárásokat** alkalmaz az ellenőrzés tervezési szakaszától kezdődően, annak érdekében, hogy azonosítsa a munkavégzés minőségét veszélyeztető ellenőrzési kockázatokat.
- A számvevőszéki ellenőrzés folyamatát eljárásrend szabályozza, amely meghatározza az elvégzendő ellenőrzési feladatokat, a felelősségi viszonyokat, az elvégzett munka minőség szempontú felügyeletével és felülvizsgálatával kapcsolatos szabályokat. Tevékenysége során az alkalmazott saját munkáját nem vizsgálhatja felül, ezért az Állami Számvevőszék, a szakszerűség és tárgyilagosság szempontjait figyelembe véve, munkafolyamatai során **négyszem-elvű felülvizsgálatot** alkalmaz.
- Az Állami Számvevőszék ellenőrzési tevékenysége során minden elvégzett munkát dokumentál, azok igazolása és megfelelő alátámasztása érdekében.
- **Ellenőrzési programjait és ellenőrzési jelentéseit szigorú minőség-szempon-tú felülvizsgálatnak veti alá**, valamint minden lefolytatott ellenőrzés esetében biztosítja, hogy az ellenőrzött szervezet érvényesíthesse észrevételezési jogát.
- Az Állami Számvevőszék folyamatosan nyomon követi és értékeli minőségirányítási rendszerének működését, az esetlegesen feltárt hiányosságok kezelése, a magas szakmai színvonal biztosítása céljából megfelelő időn belül megteszi a szükséges lépéseket.
- Kiemelt figyelmet fordít az elvégzett számvevőszéki munka minőségével kapcsolatos jelzésekre és panaszokra. A panaszok kezelése során a kialakított eljárásrendet alkalmazza.

7. SZAKMAI HOZZÁÉRTÉS

- Magas színvonalú, hatékony feladatellátásának biztosítása érdekében az Állami Számvevőszék kiemelt figyelmet fordít arra, hogy **alkalmazottai és szerződéses jogviszonyban álló külső partnerei a munkavégzéshez szükséges szakmai hozzáértéssel, képességekkel és kompetenciákkal**, valamint naprakész és megbízható **információkkal rendelkezzenek**. A releváns kompetenciáknak való megfelelés elvárás valamennyi feladatellátásban részt vevő alkalmazott felé.
- Humán erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos stratégiájával, belső szabályozóival, folyamataival és eljárásrendjeivel összhangban, alkalmazottai körében kompetenciaalapú kiválasztási rendszerrel, kompetenciaközpontok kialakításával, megfelelő munkakörnyezettel, módszertani útmutatásokkal, szakmai oktatási és továbbképzési lehetőségek biztosításával, valamint a tudás- és információcsere lehetőségeinek megteremtésével támogatja a feladatok sikeres elvégzéséhez szükséges felkészültség megszerzését, fenntartását és fejlesztését, valamint az előírásoknak megfelelő, szakszerű, gondos feladatellátást. Ösztönzi az új ismeretek, digitális készségek megszerzését.
- A szükséges szakmai hozzáértéssel bíró munkaerő felvétele, megtartása, kompetenciáinak fejlesztése és fenntartása érdekében **szakmai partnerségeket és fejlesztési utakat** alakít ki, biztosítva a külső és belső tanulási lehetőségeket, gyakorlati tapasztalatok megszerzését.
- Az Állami Számvevőszék kiemelt hangsúlyt fektet a minőségre és az etikai követelmények melletti elköteleződésre, különösen a munkaerőfelvétel, a **szakmai előmenetel és karrierfejlesztés**, a **szakmai képességek és alkalmasság**, a **teljesítmény-értékelés és önértékelés**, továbbá a javadalmazás területein. Elkötelezett az egyéni kapacitásfejlesztés és az élethosszig tartó tanulás kultúrája mellett. A szervezet rendszeres időközönként kidolgozza és felülvizsgálja a **kompetenciák értékelésére**, valamint az **alkalmazottak szakmai előrehaladásának nyomon követésére** szolgáló eszközöket, **elismeri és ösztönzi a kiváló teljesítményt**.
- A vezető biztosítja, hogy a feladatellátásban olyan alkalmazott vegyen részt, aki a rábízott feladat ellátására képes. Abban az esetben, ha az alkalmazott úgy ítéli meg, hogy szakmai hozzáértése nem megfelelő vagy nem elegendő ahhoz, hogy a számára kiadott feladatot elvégezze, ezt soron kívül köteles közölni felettesével vagy a felelős vezetővel.

8. A SZÁMVEVŐSZÉKI MUNKA HASZNOSULÁSA

- Annak érdekében, hogy munkája és szakmai tapasztalatai a lehető legnagyobb mértékben hasznosuljanak, az Állami Számvevőszék kiemelt figyelmet fordít az **érintettekkel folytatott** nyílt és közérthető **kommunikációra**, munkájáról a célzott felhasználók számára érthető módon és befogadható terjedelemben számol be. Elemzi és értékeli a számvevőszéki kommunikáció hatékonyságát és eredményességét.
- Ellenőrzési tevékenysége hasznosulásának növelése céljából a megelőzést, valamint a gazdasági eseményekhez közelítő idejű ellenőrzéseket helyezi előtérbe.
- **Jelentéseivel** az Állami Számvevőszék biztosítja, hogy a közsféra szereplői az ellenőrzési megállapításokból és javaslatokból kiindulva intézkedéseket hajthassanak végre a működésükben feltárt hibák kijavítása és a hiányosságok megszüntetése érdekében.
- Független és tényszerű **elemzéseivel**, értékeléseivel hozzájárul a közpolitikai viták megalapozottságához.
- A jelzésekben, bejelentésekben és panaszos levelekben foglalt, hatáskörébe tartozó témákat – az adatvédelemre vonatkozó előírások betartásával – kockázatelemzési rendszerében értékeli, munkája megszervezése során felhasználja.
- Függetlenségének megőrzése mellett bevonja az ellenőrzési munkába az érintetteket, figyelembe veszi és hasznosítja véleményüket, javaslataikat, visszajelzéseiket.
- Az Állami Számvevőszék kiemelt hangsúlyt fektet tanácsadó és támogató funkciójára. Tanácsadói ellenőrzéséről az ellenőrzött szerv vezetője részére **tanácsadói véleményt** készít, az önkéntes jogkövetést egységes jogalkalmazást elősegítő **ajánlásokkal** mozdítja elő. Ellenőrzési tapasztalataira alapozva **öntesztekkel, tudásmegosztó rendezvényekkel, oktatási anyagokkal, célzott képzésekkel** támogatja az ellenőrzött szervezeteket a törvényes, szabályszerű gazdálkodás és működés terén.
- A hazai és nemzetközi ellenőrzés-szakmai életben betöltött aktív szerepe és tudásának megosztása révén támogatja az ellenőrzési módszertanok, a hazai közpénzügyi ellenőrzési környezet fejlesztését és a közszférát érintő, előremutató újításokat.
- Az Állami Számvevőszék mintaszervezetként **követendő példát kíván mutatni** a közsféra egésze számára, alkalmazza a felelős irányítás elveit, ideértve a nyilvánosságot és elszámoltathatóságot, a jogszabályok és etikai normák tiszteletben tartását, a minőségközpontúságot vagy a korrekt, egyenlő bánásmódot.

FOGALOMTÁR

alkalmazott – Az Állami Számvevőszék személyi állományában foglalkoztatott munkavállaló.

átláthatóság – A számvevőszék státuszáról, mandátumáról, stratégiájáról, tevékenységeiről, gazdálkodásáról, és teljesítményéről szóló időszerű, megbízható, egyértelmű és releváns nyilvános beszámolás, amely magában foglalja az ellenőrzési megállapításokról és következtetésekről szóló nyilvános jelentéstételt és a számvevőszékkel kapcsolatos információkhoz való nyilvános hozzáférést is.

bértömeg-gazdálkodás – A költségvetési intézményekben a létszámgazdálkodást felváltó gazdálkodási forma, amelynek értelmében a létszám korlátja nem a létszámkeret, hanem annak a kiadási előirányzatnak a mértéke, amelynek keretében a költségvetési szerv a személyi juttatások kifizetéséről gondoskodhat.

célzott felhasználó – A célzott felhasználók a számvevőszéki jelentés elsődleges címzettjei, így például az ellenőrzött szervezetek vezetői, a törvényhozás, a kormányzati szervek, a jelentésben foglalt megállapítások által érintett harmadik felek, vagy a nyilvánosság.

ellenőrzött szervezet – Az Állami Számvevőszék által ellenőrzött, illetve törvény alapján ellenőrizhető szervezetek összessége.

elszámoltathatóság - Az a jogi és jelentéskészítési keretrendszer, szervezeti felépítés, stratégia, valamint azok az eljárások és intézkedések, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a számvevőszék:

- ellenőrzési mandátumával és az előírt jelentéskészítéssel kapcsolatos jogi kötelezettségeit költségvetése keretei között teljesítse;
- értékelje és nyomon kövesse saját teljesítményét, valamint az általa végzett ellenőrzések hatását;
- beszámoljon a közpénzfelhasználás szabályosságáról és hatékonyságáról, beleértve a saját intézkedéseit és tevékenységét, valamint a számára rendelkezésre álló erőforrások felhasználását is;
- vezetője és munkatársai felelősséggel tartozzanak tevékenységükért.

felelős irányítás – Olyan működési mód, amelynek révén a közszféra szervezetei, együttműködve a társadalom többi érdekcsoportjával – a közjó érvényesülése érdekében kifejtett hatékony, eredményes, megbízható, átlátható és felelős tevékenységgel – eredményes válaszokat tudnak adni a gazdasági, társadalmi és környezeti kihívásokra.

hozzátartozó – Az egyeneságbeli rokon és annak házasútársa; az örökbefogadó, mostoha- és a nevelőszülő; az örökbefogadott, mostoha- és a nevelt gyermek; a testvér; a házasútárs, az élettárs, a bejegyzett élettárs, a jegyes; a házasútársnak, a bejegyzett élettársnak egyeneságbeli rokona, testvére, valamint a testvér házasútársa, bejegyzett élettársa.

kompetenciaalapú kiválasztás – Olyan kiválasztási rendszer, amelyben a munkakörhöz elengedhetetlen szakmai jártasságon túl megjelennek a munkával kapcsolatos értékek és attitűdök, a saját karriermenedzselési képesség is.

közadat – Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben meghatározott közérdeklő adatok és közérdeklől nyilvános adatok.

közpénz – Az államháztartás alrendszeriben rendelkezésre álló pénzeszközök és vagyon, továbbá az államháztartás alrendszereit terhelő kiadások (beleértve az átvállalt tartozásokat és az államháztartás rendszerének terhére eszközölt garancia-, és kötelezettségvállalásokat, a felhasználással kapcsolatos jogügyleteket, jogviszonyokat és vagyontárgyakat is), amelynek ellenőrzésére az Állami Számvevőszék törvényi felhatalmazása kiterjed.

nemzeti vagyon – A következő vagyonelemek összessége:

- a) az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok,
- b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő dolog,
- c) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések,
- d) az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultság, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít,
- e) Magyarország határa által körbezárt terület feletti légtér,
- f) az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről szóló törvény szerinti kibocsátási egység és légiközlekedési kibocsátási egység, valamint az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló törvény szerinti kiotói egység.

szerződéses jogviszonyban álló külső partner – Az Állami Számvevőszék ellenőrzési feladatainak ellátására szerződéses jogviszonyban, eseti jelleggel foglalkoztatott külső természetes személy vagy szervezet.

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100